

ДОШКІЛЬНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ЯСЛА-САДОК КОМБІНОВАНОГО ТИПУ №1
«ДЮЙМОВЧКА»
ДРУЖКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ДОНЕЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

ПОРТАЛ №2 ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ

«ОВОЛОДІННЯ ДІТЬМИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В
ДНЗ ЗАСОБАМИ ХУДОЖНІХ ТВОРІВ»

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

«Мова – це наша національна ознака,

в мові – наша культура,

ступінь нашої свідомості...»

І. Огієнко

У січні 2017 року дошкільний навчальний заклад ясла – садок комбінованого типу №1 «Дюймовочка» став учасником обласної творчої лабораторії з реалізації проекту «Я і моя Україна», працюючи за напрямком «Розвиток українського мовлення в ДНЗ засобами художніх творів», який є складовою порталу «Інтелектуально – мовленнєва діяльність». Ми вважаємо, що мова – унікальний засіб залучення людини до цінностей духовної культури різних поколінь. Знайомлячись з літературою та фольклором, опановуючи рідну мову, ми зростаємося корінням з історичною та культурною спадщиною свого народу. На думку В. О. Сухомлинського, рідна мова – це безцінне духовне багатство, в якому народ живе, передає з покоління у покоління свою мудрість і славу, культуру і традиції. Він образно називає рідну мову «невмирущим джерелом», з якого дитина черпає перші уявлення про довкілля. Одним із ефективних засобів розвитку дитячого мовлення є мистецтво художнього слова, усна народна творчість, які впливають на особистість, активізують її емоційно-почуттєву сферу, пізнавальні інтереси, духовно-творчий потенціал. Художні твори відіграють особливу роль у житті дитини, а тому дуже важливо, що знайомство з мистецтвом слова відбувається у різноманітних формах. Так, на окремих заняттях педагоги знайомлять дітей з малими фольклорними формами, представляють ці твори дітям як витвори мистецтва слова, коротко та доступно розповідають про історію їх виникнення, звертають увагу на особливості побудови, засоби виразності тощо. На інших заняттях подають дітям казки –

народні, авторські; побутові, чарівні, казки-жарти тощо. Заняття, на яких читають дошкільнятам оповідання, називаються живими історіями і супроводжуються здебільшого етичними бесідами або бесідами на тему, якій присвячено літературний твір. Особливе місце посідають заняття з ознайомлення з поетичним словом. Діти сприймають поезію, вчаться відчувати красу слова, розуміти значення засобів образності, знаходити способи відтворення художнього образу в різних видах художньої діяльності. Старших дошкільників підводять до розуміння такого складного літературного жанру, як байка. Дуже цікавими є комплексні заняття-образи, на яких педагоги презентують дітям художній образ, застосовуючи літературні і фольклорні твори різних жанрів.

Використовуючи художні твори, ми сприяємо глибокому засвоєнню моральних норм, розвитку духовності, формуванню мовленнєвих умінь та оцінно - етичних суджень, підвищенню рівня культури українського мовлення вихованців в різноманітних видах активності одночасно з повсякденним впливом батьків.

Налагоджуючи тісний контакт з родинами вихованців і активно залучаючи їх до участі в освітньому процесі, ми перетворюємо батьків на однодумців і партнерів педагогічного колективу. Адже батьки є першими вихователями дитини, і саме із сім'ї для дитини починається Батьківщина. У певному розумінні родина – це і є Батьківщина, а культ рідного слова батька і матері, колискова пісня, перша казка, рідна оселя це джерело національно – патріотичного виховання дошкільнят. Взаємодія у тріаді «педагоги - діти - родини» є запорукою успіху в оволодінні дітьми українською мовою та вихованні у дітей відчуття належності до своєї Батьківщини.

Відповідно до плану обласної творчої лабораторії з реалізації проекту «Я і моя Україна», ДНЗ №1 «Дюймовочка» брав участь у Всеукраїнському

фестивалі-огляді кращого досвіду з організації просвіти батьків вихованців дошкільних навчальних закладів «Джерело батьківських знань», у рамках якого 4 квітня 2017 року був проведений інтелектуальний квест для батьків «Освіченість родини – майбутнє дитини» (додаток 1).

Наступним етапом роботи було створення банеру нашого закладу, який був вперше представлений 2 червня 2017 року на фестивалі «Співаємо разом!» у ДНЗ № 23 «Чебурашка».

Працюючи у порталі №1 «Народознавство», ми провели літературний вернісаж «Чарівна в Дружківці осінь», учасниками якого були не тільки вихованці та їх родини, а і учні ЗОШ I-III ступенів № 1- наші випускники (додаток 2).

Отже, робота за проектом триває, бо оволодіння дітьми українською мовою - це один з найважливіших кроків на шляху формування національної свідомості, української ідентичності, патріотичних почуттів громадянина своєї країни.

ОСВІТНІЙ ПРОЕКТ
«ОВОЛОДІННЯ ДІТЬМИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ДНЗ ЗАСОБАМИ
ХУДОЖНІХ ТВОРІВ»

Вид проекту: практико – орієнтований

Характеристика проекту:

за кількістю учасників: колективний (груповий)

за тривалістю: довготривалий

за способом реалізації: внутрішній

за змістом: гуманітарний

за кінцевим результатом: теоретично – практичний

Учасники проекту:

- вихованці;
- педагоги;
- батьки дітей.

База реалізації проекту: Дошкільний навчальний заклад ясла – садок
комбінованого типу №1 «Дюймовочка»

АКТУАЛЬНІСТЬ, НАУКОВЕ ОБҐРУНТУВАННЯ ПРОБЛЕМИ

Нинішній етап розвитку нашого суспільства гостро ставить проблему формування у дошкільників любові та поваги до рідної мови. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні визначає оволодіння мовою найвагомішим досягненням дошкільного дитинства. В свою чергу мовленнєве виховання забезпечує духовно-емоційний розвиток дитини через органічний зв'язок із національним вихованням.

Оволодіння дітьми дошкільного віку українською мовою відбувається також і в процесі художньо - мовленнєвої діяльності дітей дошкільного віку, що обумовлюється положеннями сучасних концепцій модернізації освіти в Україні щодо забезпечення всебічного розвитку особистості, а також підвищення теоретичного і методичного рівнів навчання рідної мови в дошкільних закладах. Важливого значення у зв'язку з цим набуває переорієнтація навчання з чисто прагматичної на духовно-творчу мету і стосується насамперед лінгвістичної освіти. Пріоритетними напрямками розвитку дошкільної освіти є глибоке засвоєння моральних норм, розвиток духовності шляхом вивчення дітьми художньої літератури, формування мовленнєвих умінь та оцінно - етичних суджень, підвищення рівня культури українського мовлення. Реалізація завдань з удосконалення якості дошкільної освіти (у контексті національно – патріотичного виховання) неможлива без роботи над систематичним і цілеспрямованим збагаченням літературних знань дошкільників, словникового запасу рідної мови оцінно-етичними категоріями, вихованням у них позитивних морально-етичних якостей, умінням оцінювати і висловлювати своє ставлення до довкілля і подій у художніх творах.

Проблема художньо-мовленнєвої діяльності розглядалася науковцями різнопланово: в лінгводидактичному (А. Богуш, С. Чемортан та ін.), педагогічному (І. Зимняя, Н. Карпинська, Л. Славіна та ін.), психологічному (Л. Виготський, П. Гальперін, В. Давидов, Д. Ельконін, О. Запорожець, О. Леонтьєв, С. Рубінштейн, Л. Щерба та ін.), філософському (М. Каган) аспектах. Науковцями з'ясовано сутність художньо-мовленнєвої діяльності, її види і специфіку на етапі дошкільного дитинства, особливості сприймання дітьми художніх творів; доведено позитивний вплив художніх творів на формування особистості дитини.

Художньо-мовленнєва діяльність дітей є складовою як художньої, так і мовленнєвої діяльності. Художньо-мовленнєва діяльність – це полікомпонентний утвір, в якому можна виділити чотири складові [1]:

- 1) сприймання на слух та розуміння дітьми змісту художніх творів;
- 2) відтворення змісту й виконавча діяльність (декламування, відповіді на запитання, переказування, бесіда за ілюстраціями, узагальнювальні бесіди, читання за ролями тощо);
- 3) театралізована діяльність (інсценування, театральні вистави);

4) творчо-імпровізована діяльність (ігри - драматизації, ігри за сюжетами літературних творів, словесно - поетична творчість).

Змістова сторона художньо-мовленнєвої діяльності складається з різних видів компетенцій, які є показниками готовності дитини до здійснення цієї діяльності (мал.1)

Мал. 1 Складові художньо - мовленнєвої компетенції

Когнітивно-мовленнєва компетенція – це наявність певних знань у дітей про письменників та їхні твори в межах програми вікової групи; здатність відтворити зміст знайомих творів, назвати автора твору, впізнати твір за його уривком чи ілюстрацією, прочитати напам'ять вірш; пригадати загадки, прислів'я, скоромовки, лічилки.

Виразно-емоційна компетенція – вміння виразно та емоційно передати зміст художнього твору, дотримуючись адекватних засобів виразності й вдало їх поєднуючи.

Поетично-емоційна компетенція – здатність дітей виразно читати вірші, здійснювати елементарний художній аналіз віршів (знаходити повтори голосних і приголосних звуків, римовані рядки, добирати римовані слова тощо).

Оцінювально-етична компетенція – здатність дитини свідомо аналізувати поведінку героїв художнього твору, висловлювати своє ставлення до них, мотивувати моральні та естетичні оцінки.

Театрально-ігрова компетенція – це наявність у дітей умінь і навичок самостійно розігрувати зміст знайомих художніх творів у театралізованих іграх, іграх-драматизаціях, іграх за сюжетами літературних творів, інсценувати твори в театральних виставах.

Художньо-мовленнєва діяльність є одним з найулюбленіших способів самовираження маленької дитини. Вона відбувається в організованих формах та просто за ініціативою дітей, поза спеціальних занять.

Отже, художньо-мовленнєва діяльність дітей дошкільного віку – це специфічний вид діяльності, пов'язаний із сприйманням, розумінням і відтворенням дітьми змісту художніх творів у різних видах ігор і театралізованих дійств; це продуктивно-естетична діяльність (музична, образотворча, конструктивна), що супроводжується образним мовленням та у процесі якої використовуються різні жанри художнього слова. Завдання педагогів ДНЗ – використовуючи найрізноманітніші методи і прийоми, форми та засоби формувати художньо-мовленнєву компетенцію дошкільників.

Мета проекту: прищеплення дітям дошкільного віку любові до України, поваги до державної мови, бажання оволодіти нею, інтересу до усної народної творчості та творчості українських поетів і прозаїків.

Завдання проекту:

- залучати дітей до високохудожньої усної народної творчості, української класичної та сучасної літератури;
- навчати дітей слухати і розуміти зміст художніх творів;
- розвивати поетичний слух, бажання вивчати вірші напам'ять;
- прищеплювати вміння відтворювати зміст знайомих творів в активній художньо-мовленнєвій діяльності;
- формувати уявлення про особливості художньої літератури: жанри, композицію, про найпростіші елементи образності мови;
- виховувати виразність художнього читання у процесі відтворення змісту художніх творів;
- виховувати вибіркове ставлення до книги, охайність у роботі з книгою; оцінні судження, адекватні естетичні та моральні оцінки поведінки героїв;
- ознайомлювати з видатними митцями слова рідного краю;
- виховувати сталий інтерес, повагу до державної мови та бажання оволодіти, спілкуватись українською мовою;
- взаємодіяти з батьками щодо оволодіння дітьми українською мовою на засадах національно – патріотичного виховання.

Очікуванні результати проекту:

Для дітей:

- розуміють, що в Україні українська мова є державною;
- слухають і розуміють мовлення дорослих, казки, оповідання, вірші, запам'ятовують їх;
- знають прислів'я, приказки, утішки, загадки, скоромовки;
- відтворюють зміст поетичного та прозового твору, ідентифікують почуття і вчинки героїв з власними, висловлюють особисту позицію;
- декламують вірші напам'ять, застосовують усну народну творчість в іграх, розвагах, інсценуванні, фольклорних святах;
- виявляють навички образного мовлення, творчу активність, інтерес до улюблених літературних творів/

Для батьків:

- налагодження взаємодії педагогів і батьків на засадах індивідуального підходу до кожної сім'ї
- активна педагогічна позиція сім'ї у взаємодії з педагогічним колективом щодо оволодіння дітьми українською мовою
- підвищення компетентності батьків щодо дієвих способів залучення дітей до творів української літератури ;
- створення єдиного навчально-виховного простору ДНЗ та сім'ї з питань оволодіння дітьми українською мовою.

Для педагогів:

- підвищення компетентності педагогів щодо оволодіння дітьми дошкільного віку українською мовою засобами художніх творів;
- здійснення професійного мовленнєвого спілкування з дітьми на засадах гуманізації і демократизації виховної взаємодії, особистісно-орієнтованого підходу;
- створення сприятливої комунікативної атмосфери, оптимального рівня мовленнєвого середовища для дітей різних вікових груп;
- придбання педагогами нового досвіду роботи щодо формування у дошкільників художньо – мовленнєвої компетенції, підвищення професійної майстерності;
- створення системи роботи та поліпшення якості роботи з мовленнєвого розвитку дітей на засадах національно – патріотичного виховання;
- підвищення майстерності в організації нетрадиційних форм співпраці з сім'єю.

Механізм реалізації проекту:

№ з/п	Етапи роботи над проектом	Зміст діяльності
1	Підготовка до проектування	Обговорення проблеми, пошук необхідної інформації, визначення мети, завдань. Вивчення нормативно – правової, методичної літератури. Діагностика рівня розвитку мовлення вихованців відповідно діючих програм. Робота динамічної групи над планом реалізації проекту.
3	Реалізація проекту	Проведення безперервної освітньої діяльності відповідно до розділів «Мовлення дитини» та «Літературна скринька» (програма «Дитина»). Спільна робота з дитячою бібліотекою. Участь у міських, всеукраїнських заходах, фестивалях, святах та розвагах художньо – мовленнєвого напрямку. Участь педагогів у методичних заходах закладу, міста, області. Розробка методичних посібників, дидактичних ігор, буклетів тощо.
4	Результати	Аналіз інформації, формулювання висновків
5	Оформлення звіту	Презентація проекту, письмовий звіт
6	Оцінка результатів і процесу	Колективне обговорення, самооцінка результатів за встановленими критеріями

ПЛАН - СХЕМА
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ
«ОВОЛОДІННЯ ДІТЬМИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ДНЗ ЗАСОБАМИ
ХУДОЖНІХ ТВОРІВ»

**Зміст та напрямки
роботи щодо оволодіння дітьми
українською мовою засобами
художніх творів в ДНЗ**

**Робота з
вихованцями**

**Робота з
батьками**

*традиційні
форми
роботи*

*нетрадиційні
форми
роботи*

*традиційні
форми
роботи*

*нетрадиційні
форми
роботи*

**Заняття з
художньої
літератури**

**Екскурсії до
бібліотеки**

**Батьківські
збори**

**Онлайн-
опитування**

**Драматизація,
театралізація**

**Зустріч з
поетами,
письменниками**

**Консультації,
бесіди**

Форум-діалог

**Літературно –
творчі ігри**

**Участь у
літературних
конкурсах**

**Пам'ятки,
папки-ширми**

**Інтернет-
експедиція**

**Літературні
вікторини**

**Створення
власних казок**

Майстер-клас

**Літературний
вернісаж**

**Свята
та розваги**

**Літературні
хвилинки у
природі**

**Літературні
виставки**

**«Літературне
портфоліо нашої
родини»**

**Гурток
«Театр»**

День книги

**Дні відкритих
дверей**

**Інтелектуальний
квест**

ПЛАН - КАРТА
РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТУ
«ОВОЛОДІННЯ ДІТЬМИ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ В ДНЗ ЗАСОБАМИ
ХУДОЖНІХ ТВОРІВ»

№ з/п	Термін проведення	Заходи проекту	Зміст заходів	Очікувані результати
І. АНАЛІТИЧНО - ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ				
1	Січень – Травень 2017р	Вивчення програмно-методичного матеріалу з напрямку роботи	Підготовка та вивчення нормативно - правових документів, програмно-методичного забезпечення щодо роботи за проектом	Стратегічний план проекту. Ефективне регулювання реалізації проекту
2	.	Проведення батьківських зборів для визначення цілей і завдань проекту	Аналіз сімейного соціуму для встановлення соціального партнерства	Налагодження взаємодії педагогів і батьків на засадах індивідуального підходу до кожної сім'ї
3		Анкетування батьків	Розробка програми співробітництва з визначенням термінів, цілей і конкретних форм взаємодії	Аналіз готовності батьків до спільної діяльності за проектом
4	04.04.2017	Робота з батьками	Інтелектуальний квест для батьків «Освіченість родини-майбутнє дитини»	Формування психолого-педагогічної компетенції батьків вихованців
5		Збагачення предметно-розвиваючого середовища за темою проекту відповідно до вимог програми «Дитина», «Впевнений старт».	Забезпечення проекту педагогічною просвітницькою наочністю у групах та на сайті ДНЗ	Педагогічне просвітництво батьків щодо важливості оволодіння дітьми українською мовою
6		Виявлення рівня розвитку мовлення дошкільників за програмами «Дитина», «Впевнений старт»	Проведення діагностики відповідно діючих програм	Визначення напрямків в роботі з дітьми

7		Робота з педагогами	Проведення внутрішнього моніторингу готовності педагогів до інноваційної діяльності щодо реалізації проекту	Формування динамічної групи педагогів, щодо участі в роботі по реалізації проекту
8	02.06.2017	Створення банеру ДНЗ за проектом «Я і моя Україна»	Презентація банеру на фестивалі «Співаємо разом»	
9			Педагогічні хвилинки, майстер-класи, тренінги, семінари, обмін педагогічним досвідом. Самоосвітня робота педагогів	Розробка методичних рекомендацій, підвищення педагогічної компетентності педагогів
II. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ				
10	Вересень 2017р. – Травень 2018р.	Робота з батьками	Індивідуальні та групові консультації, онлайн - інформування	Підвищення рівня обізнаності батьків щодо проекту,
11			Розробка пам'яток і рекомендацій щодо ознайомлення дітей з художніми творами відповідно віку	Підвищення компетентності батьків щодо дієвих способів залучення дітей до творів української літератури
12	21.10.2017		Проведення літературного вернісажу «Чарівна в Дружківці осінь»	Згуртування дітей і батьків в групах, активізація участі батьків у заходах ДНЗ, співпраця з ЗОШ №1
13		Робота з педагогами	Консультації для педагогів	Практична допомога педагогам з питань оволодіння дітьми українською мовою засобами художніх творів
14			Педагогічні ради	Підвищення професійної компетентності педагогів
15			Відкриті покази	
16			Розповсюдження досвіду роботи у періодичних фахових виданнях	
17		Робота з дітьми	Проведення занять, екскурсій до бібліотеки;	Оволодіння дітьми

			літературних вікторин; зустрічей з дитячими поетами та письменниками міста Дружківки;	українською мовою Формування художньо- мовленнєвої компетенції вихованців
18			Участь дітей в літературних акціях, конкурсах різних рівнів	
19			Заняття у гуртку «Театр»	
20			Участь дітей у святах та розвагах до Дня української писемності та мови, Дня книги тощо.	
	ІІІ. ПІДСУМКОВИЙ. ДІАГНОСТИЧНИЙ			
21	Травень 2018р. – Вересень 2019р.	Робота з батьками	Анкетування, тестування, онлайн - опитування	Аналіз результатів виконаної роботи
22			Проведення батьківської конференції	Відкрите обговорення матеріалів проекту. Презентація досвіду сімейного виховання «Літературне портфолію нашої родини»
23		<i>Робота з педагогами</i>	Презентація проекту на педагогічній раді. Презентація проекту на батьківській конференції	Оцінка ефективності спільної роботи педагогів та батьків за проектом
24		<i>Робота з дітьми</i>	Діагностика рівня знань, умінь та навичок дітей за розділами «Мовлення дитини», «Літературна скринька» (програма «Дитина»); оцінювання за кваліметричною моделлю	Виявлення рівня сформованості художньо – мовленнєвої компетенції дошкільників

ДОДАТКИ

Додаток 1

ІНТЕЛЕКТУАЛЬНИЙ КВЕСТ «ОСВІЧЕНІСТЬ РОДИНИ - МАЙБУТНЄ ДИТИНИ»

(До Всеукраїнського фестивалю – огляду кращого досвіду з організації просвіти батьків вихованців ДНЗ «Джерело батьківських знань»)

Мета: формувати психолого-педагогічну компетенцію батьків вихованців шляхом використання набутих знань на практиці. Розширити уявлення батьків щодо національної самосвідомості, правових аспектів виховання дошкільнят. Розвивати вміння осмислювати моральні, культурні цінності та історію рідного міста. Викликати бажання досконало вивчати рідну мову. Виховувати доброзичливі взаємини в спільній діяльності.

Обладнання: презентація; матеріали до завдань: «Добери піктограму», «Кросворд», «Закінчи прислів'я», «Казки України», «Ситуація»; протокол для журі; картки з завданнями; ватман; маркери; медіапроектор; грамоти.

Учасники: матусі та вихованці старшого дошкільного віку.

Хід гри

Ведуча: Доброго ранку,

Доброго дня,

Бажаємо всім

Здоров'я й добра

Хай ваші очі загоряються,

А ваші личка посміхаються

І день новий наш починається!

Ведуча: Отже, сьогодні відбудеться захоплюючий інтелектуальний квест під назвою «Освіченість родини - майбутнє дитини». І у нас змагаються дві команди. Команда батьків групи № 3, та команда батьків групи № 4.

Як Вам вже відомо, інтелектуальний квест – це гра, в основі якої лежить змагання, де стартом є складне цікаве запитання, а фінішем – правильна відповідь. Необхідно зуміти швидко зреагувати, адже час прийняття рішення обмежений.

А тепер послухайте правила гри:

Інтелектуальний квест складається з чотирьох раундів.

I раунд – «Правові аспекти».

II раунд – «Національно – патріотична свідомість».

III раунд – «Конкурс капітанів».

IV раунд – «Мовленнєва компетентність».

В кожному раунді по два питання. Ведуча ставить питання, звучить сигнал, команди беруться за обговорення. Свою відповідь Ви повинні записати на картках, що лежать на ваших столах. Після сигналу «**Час стоп**» помічник збирає картки і передає їх журі. За кожне правильно виконане завдання команда отримує один бал. В кінці гри та команда, яка отримає найбільше балів буде визнана переможцем.

І як на кожному конкурсі Ваші знання оцінюватиме компетентне журі:

Завідувач ДНЗ №1 «Дюймовочка» - Тимочка Ірина Борисівна.

Заступник директора з навчально-виховної роботи ЗОШ №1 – Камишян Стелла Артавазівна.

Учитель початкових класів ЗОШ №1 – Немировська Віра Іванівна.

Готуючись до квесту, батьки групи №3 та №4 отримала домашнє завдання:

1. Створити команди.
2. Обрати капітанів.
3. Дати назви командам.
4. Обрати емблему та пояснити її значення.

Будь ласка, капітан команди групи №3 представте себе та свою команду.

Капітан команди – Гончарюк Ганна Миколаївна.

Назва команди – «Калинонька».

Емблема – квітуче дерево: «Яке дерево - такі й квіточки, які батьки – такі й діточки».

Учасники: Панкрушева Ганна Валеріївна, Чехова Лариса Вікторівна, Ганн Ольга Володимирівна, Шайгородська Лілія Григорівна.

Ведуча: А я запрошую капітана команди групи № 4 представити себе та свою команду.

Капітан команди – Уракова Ганна Валентинівна

Назва команди «Єдина родина».

Емблема – дві долоні: «У дитини заболить пальчик, а у матері – серце»

Учасники команди: Кравченко Вікторія Вікторівна, Макарова Ганна Валеріївна, Буркацька Ольга Павлівна, Турка Тетяна Олександрівна.

Ведуча: Отже, команди готові? Перший раунд! (сигнал)

Дитина: Як в кожній державі, у нас закон є і права.

І ми навік запам'ятали із Декларації слова:

Всі діти вільні і всі рівні, і треба всім нам дружно жити.

Тож, ми ще змалечку вчимося всіх поважати і любити.

Ведуча: Право – це важливе досягнення цивілізації, що виникло ще в давнину і протягом тривалого часу впливало на життя суспільства в цілому й кожної людини зокрема. І так шановні батьки для вас перше завдання.

Перше завдання «Добери піктограму»

Ведуча: На ваших столах знаходяться фотоілюстрації, до яких ви повинні підібрати піктограму з визначенням права дитини. На виконання завдання вам дається 3 хвилини. **Увага, час пішов!**

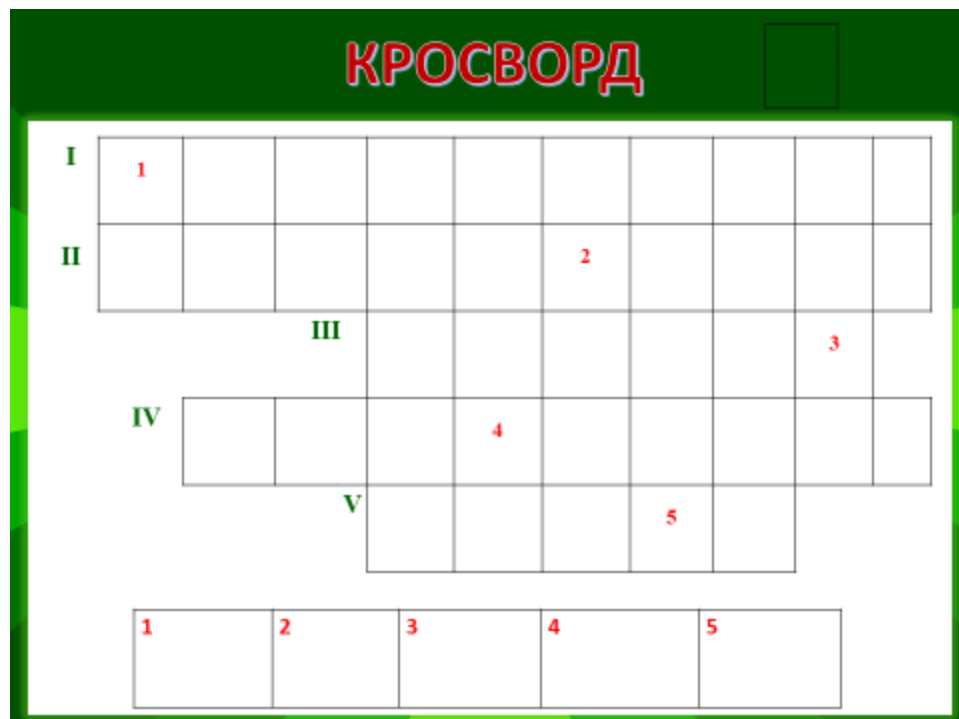
Ведуча: Час стоп! А тепер команда «Єдина родина», будь ласка, представте свої відповіді. Команда «Калинонька» - ваші відповіді. І доки журі підводить підсумки, команди, увага на екран, там ви можете ознайомитись з правильними відповідями.

Ведуча: А тепер друге завдання.

Друге завдання «Кросворд»

Ведуча: У кожної команди на столах лежать кросворди. Ваше завдання заповнити їх та визначити ключове слово. На виконання завдання дається 4 хвилини. **Увага, час пішов!**

КРОСВОРД

I. Система заходів, спрямованих на забезпечення особистих і майнових прав та інтересів неповнолітніх дітей, а також повнолітніх осіб, які за віком чи станом здоров'я не можуть самостійно здійснювати свої права і виконувати свої обов'язки.

II. Рішення Генеральної Асамблеї ООН, яке є найавторитетнішим джерелом міжнародних норм щодо прав людини.

III. Соціальна група, яка складається з чоловіка та жінки, які зазвичай перебувають у шлюбі, їхніх дітей (власних або прийомних) та інших осіб, поєднаних родинними зв'язками з подружжям, кровних родичів, і здійснює свою життєдіяльність на основі спільного економічного, побутового, морально-психологічного укладу.

IV. Перший і основний міжнародно-правовий документ обов'язкового характеру, що присвячений широкому спектру прав дитини.

V. Нормативно-правовий акт вищої юридичної сили, що регулює найважливіші суспільні відносини шляхом встановлення загальнообов'язкових правил, прийнятий в особливому порядку (законодавчим), або безпосередньо народом.

Ведуча: Час стоп! Команда «Калинонька», яке слово ви отримали? Команда «Єдина родина», а яке ви визначили слово? А у нас кінець першого раунду. І доки журі підводить підсумки, команди можуть ознайомитися з правильними відповідями.

КРОСВОРД

I	1 П	І	К	Л	У	В	А	Н	Н	Я
II	Д	Е	К	Л	А	2 Р	А	Ц	І	Я
		III	Р	О	Д	И	Н	3 А		
IV	К	О	Н	4 В	Е	Н	Ц	І	Я	
		V	З	А	К	5 О	Н			

1	2	3	4	5
П	Р	А	В	О

А глядачам пропоную попрацювати. Прошу не зволікати, а швидше відповідати.

«Мозковий штурм» вправа «Закінчи речення»

- * Усі перемоги починаються з перемоги над... (собою).
- * Хто не дивиться вперед, той залишиться... (позаду).
- * Істина народжується в суперечках, та коли пристрасті вирують, істина... (зникає).
- * Щоб вести людей за собою, йди за... (ними).
- * Якщо можеш виправити наслідки помилки, ти не... (помилився).

Ведуча: Журі, результати готові? Другий раунд! (сигнал)

Дитина: Люблю я свою родину
І неньку мою Україну.
Люблю я степів простори,
І море люблю, і гори.
Люблю я людей і мову,
Прекрасну, як світ, чудову.
Люблю я чудові квіти,
Люблю, як сміються діти.
Люблю я свою родину
І неньку, мою Україну.

Ведуча: Кожна людина завжди з великою любов'ю і душевною теплотою згадує місце, де народилася, де минуло її дитинство, те родинне вогнище, де живуть мама, тато, дідусь і бабуса, де починається її рід. Отже, перше завдання.

Перше завдання «Пам'ятні місця Дружківки»

Ведуча: На екрані з'являться фотоілюстрації пам'ятних місць Дружківки, вам необхідно написати повну назву даних місць або пам'яток. На виконання завдання дається 4 хвилини.

Увага, час пішов!

ЗНАВЦІ РІДНОГО КРАЮ

1

2

3

4

ЗНАВЦІ РІДНОГО КРАЮ

5

6

8

7

Ведуча: Час стоп! Будь ласка, команда «Єдина родина», назвіть зображення на першому слайді, команда «Калинонька» - озвучте другий слайд. А зараз ознайомтеся з правильними відповідями:

1 - Пам'ятник козаку Дружку, 2 - Курган Слави, 3 - Пам'ятник робітникам, 4 - Площа Соборна, 5 - Пам'ятний знак на честь 200-річчя заснування міста

Дружківки, 6 - Пам'ятник літак МіГ-15УТИ, 7 - Дружківський парк кам'яних скульптур «Святогір», 8 - Пам'ятник «Пушка».

Ведуча: Знати свій рід, берегти пам'ять про нього – це наш громадський обов'язок. І як кажуть: «Доки існує життя на землі, доти роду нема переводу». Шановні батьки, а тепер друге завдання.

Друге завдання «Закінчи прислів'я»

Ведуча: На ваших столах лежать аркуші, на яких у першому стовпчику написана перша частина прислів'я, а в другому – його продовження, але не за порядком. Необхідно знайти правильну відповідь і закінчити прислів'я, проводячи лінію від початку до його закінчення. На виконання завдання дається 2 хвилини. **Увага, час пішов!**

ЗАКІНЧИ ПРИСЛІВ'Я	
який рід...	...А ДРУГОЮ ГЛАДИТЬ
який кущ, така калина...	...ДЕ ОНУКИ
мати одною рукою б'є,...	...ТА ДО СВОГО РОДУ
які самі,...	...ЯКА МАТИ, ТАКА Й ДИТИНА
там бабусині руки,...	...ТАКИЙ ПЛІД
хоч по коліна в воду...	...ТАКІ Й СИНИ
людина як дерево...	...ТАКИЙ І Я
тим батькам не легко жити,...	...ТОЙ ПОТІХУ ЗНАЄ
сім'я, рід, родина...	...БЕЗ КОРІННЯ НЕ МОЖЕ ЖИТИ
яка сім'я,...	...ТЕ Й ПОЖНЕШ
хто бабусю має,...	...У КОГО ЛЕДАЧІ ДІТИ
що посієш,...	...КЛЮЧ ДО ЩАСТЯ ЛЮДИНИ

Ведуча: Час стоп! Будь ласка, команда «Калинонька», прочитайте ваші прислів'я, команда «Єдина родина» - ваша відповідь. А тепер, команди,

можете ознайомитися з правильними відповідями на екрані. І доки журі підводять підсумки другого раунду, у нас музична пауза.

Танок «Місяць по небу ходить»

Ведуча: А у нас третій раунд! (сигнал)

Виступ дітей з гуморескою П. Глазового «Сварка»

1 дитина:

На розпеченому пляжі лає дама даму:

-Та яке ж це виховання? Та яка ж ви мама?!

Та скажіть же ви що-небудь своєму синочку-

Він же кидає грязюку на мою сорочку.

2 дитинна;

-То якраз не мій синочок,-

Дама гордо мовить,-

Мій он вашим капелюшком жабеняток ловить.

Ведуча: І цим жартівливим віршиком ми оголошуємо конкурс капітанів!

Відеоконкурс «Чи знаємо ми свою дитину»

Ведуча: Напередодні нашого квесту ми задали вашим дітям питання, на які вони вже дали свої відповіді. Ми ці відповіді зняли на відео і тепер хочемо перевірити, чи добре ви знаєте своїх дітей. Зараз я буду ставити вам питання, ви - по черзі відповідати, а ми відразу перевіримо чи правильні ваші відповіді, чи ні.

Питання:

- Чи любить Ваша дитина манну кашу?
- Чи миє посуд Ваша дитина?
- Чи любить Ваша дитина чистити зуби?
- Чи лягає Ваша дитина спати о 9 годині вечора?
- Чи застеляє вранці ліжко Ваша дитина?
- Чи любить вмиватися Ваша дитина?
- Чи читаєте ви казки дитині?
- Чи подобається Вашій дитині відвідувати дитячий садок?

Ведуча: І доки журі підводить підсумки третього раунду, пропоную командам відпочити, а глядачам трішечки подумати і підібрати правильне слово.

Гра «Доскажіть слово»

Ведуча:

- Хлопчик для рідної бабусі.....(онук)
- Найбільший скарб нашого народу-це наші.....(діти)
- Найдорожча, найрідніша для всіх людей це наша.....(мама)
- Яка хата, такий тин, який батько – такий.....(син)

Ведуча: Журі, готові? Четвертий раунд! (сигнал)

Виступ дитини з віршем Марії Хоросницької «Матусин заповіт»

Раз казала мені мати:

«Можеш мов багато знати, кожну мову шанувати,

Та одну із мов усіх, щоб у серці ти зберіг».

В серці ніжну і погідну збережу я мову рідну!

Ведуча: Є скарби, захищені в землі, але є й такі, що розташовані на поверхні і передаються з покоління в покоління, чаруючи людську душу. До таких скарбів належать й українські казки. В наступному завданні ми перевіримо, чи знають наші матусі українські народні казки і чи читають їх своїм дітям.

Перше завдання «Казки України»

Ведуча: У вас на столах лежать аркуші паперу та ручки, ваше завдання - написати назви українських народних казок. Хто напише найбільшу кількість, той і переможе в цьому конкурсі. На екрані для вас є підказки у вигляді персонажів з різних казок. На виконання завдання дається 3 хвилини. **Увага, час пішов!**

Ведуча: **Час стоп!** А тепер капітани команд по черзі будуть читати назви казок. Будь ласка, команда «Єдина родина», ваша перша назва. А чи всі відповіді правильні, визначить наше компетентне журі.

Ведуча: У житті кожної людини виникають певні ситуації, які ми вирішуємо не замислюючись над тим, чи правильно ми діємо, чи правильну пораду даємо дитині. І тому, наступним завданням для вас, шановні матусі, буде вирішення ситуації та її обґрунтування. На екрані ви можете ознайомитись з певною ситуацією, ваше завдання прочитати її та написати на аркуші розгорнуту відповідь на питання: «Чи правильно повелася мама, що не дозволила Сашкові палити листя?» На виконання завдання дається 3 хвилини. Увага час пішов!

Друге завдання «Ситуація»

Осіньні листя в саду лежало пишним килимом.

- Сьогодні будемо згрібати листя, - сказала мама Сашкові.
- А можна я зберу листя в купу й запалю вогнище? – запитав Сашко.
- Ні, не можна, - відповіла мама.

Чи правильно повелася мама, що не дозволила Сашкові палити листя? Поясніть свою відповідь.

Ведуча: А доки команди працюють, наші діти приготували для всіх присутніх танок.

Танок «Веселка бажань»

Ведуча: Час стоп! Команда «Калинонька», ваша відповідь на питання: «Чи правильно поступила мама, що не дозволила Сашкові палити листя?», а тепер ми послухаємо відповідь команди «Єдина родина». Шановні глядачі, чия відповідь на вашу думку була найбільш обґрунтованою та правильною? (відповіді глядачів).

І поки журі підводить остаточні результати гри, я пропоную обом командам створити малюнок - побажання для своїх суперників.

(Звучить музика, батьки малюють)

Ведуча: Капітани, будь ласка, презентуйте свій малюнок. Першою презентуватиме малюнок команда «Єдина родина», а другою - команда «Калинонька».

Презентація малюнків

Ведуча: А тепер обміняйтеся своїми малюнками-побажаннями. А я надаю слово члену журі Тимочці Ірині Борисівні для оголошення підсумків інтелектуального квесту «Освіченість родини - майбутнє дитини».

Виступ журі та нагородження переможців

Ведуча: Шановні наші батьки, Ваші діти є гордістю нашого дошкільного навчального закладу. Ми високо цінуємо Ваше батьківське піклування, підтримку та небайдуже ставлення до нагальних потреб ДНЗ №1 «Дюймовочка». Сподіваємось, що й надалі спільними зусиллями ми будемо успішно працювати над вирішенням найактуальнішої проблеми сучасності – вихованням майбутньої еліти нашої держави. Бажаємо Вам міцного здоров'я, життєдайної енергії, мудрості й терпіння у благородній справі виховання дітей!

Дорогі наші гості та учасники, наша зустріч завершується, ми просимо всіх Вас вийти до нас і взятися за руки. Покажемо, яка ми велика родина – родина однієї великої української сім'ї родом з дитинства!

Всі разом співають пісню Н. Яремчука «Родина, родина»

«ЧАРІВНА В ДРУЖКІВЦІ ОСІНЬ»

ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕРНІСАЖ

Мета: прищеплювати дітям любов до України, повагу до державної мови, бажання оволодіти нею, інтересу до усної народної творчості та творчості українських поетів. Розвивати пізнавальну активність дітей та дорослих, прагнення якомога глибше пізнати свій народ, свої національні корені. Залучати до сприймання краси природи у різні пори року. Створити єдиний освітній простір ДНЗ та сім'ї щодо оволодіння дітьми українською мовою.

Учасники: діти старшого дошкільного віку груп №3 «Калинонька» та №4 «Веселка», батьки вихованців, учні першого класу ЗОШ І – III ступенів №1 з матусями.

Запрошені: науковий консультант обласної творчої лабораторії з реалізації проекту «Я і моя Україна» кандидат педагогічних наук, професор Суровцева Раїса Федосіївна; класний керівник першого класу ЗОШ І – III ступенів №1 Захарова Карина Миколаївна.

Ведуча:

Добрий день усім гостям у залі.

Так приємно знову вас зустріти,

Вже не світить сонечко нам ясно

І далеко відлетіло літо,

Але осінь теж пора прекрасна,

Вас вітають наші діти!

Вихід дітей під пісню «Відлетіли журавлі» у виконанні Н.Май

Діти вітають гостей хлібом-сіллю

Поліна П.:

Гостей дорогих ми стрічаємо щиро.

Стрічаємо з хлібом, любов'ю і миром.

Альберт Р.:

На рушник святковий хліб поклали з сіллю.

Щоб легкі дороги славили країну

Ведуча:

Свято в нас не просте,

Знайте, діти, чарівне.

Славну осінь привітаємо,

Гарну книжку прочитаємо.

Щоб сторіночку відкрити,

Треба для порядку відгадати вам загадку:

1. У південний край землі відлітають журавлі.

Шкільний дзвоник знов лунає.

Який місяць наступає? (*Вересень*).

2. Кличуть нас ліси, поля, сади

Позбирати осені плоди.

Із дерев спадає листя жовте.

То землею ходить місяць ... (*Жовтень*).

3. Краплі з неба, дахів, стріх.

Дощ холодний, перший сніг.

Почорнів від листя сад.

Що за місяць? (*Листопад*).

Виходять діти, читають вірш Р. Завадовича «Ішла собі осінь тиха»

Поліна П.:

Матінка Осінь полями іде,

Тройко хлоп'яток з собою веде:

Вересень, Жовтень старшенькі,

А Листопад ще маленький.

Андрій К.:

Вересень каже:

- На полі, в гаю

Я подарунки усім роздаю:

Повні грибів мої жмені,

Яблука маю в кишені.

Михайло П.:

Жовтень говорить:

- А я, погляди,
В жовту одежу вдягаю сади,
З мряки заслону розстелю,
Сонце вкладки у постелю.

Іван М.:

А Листопад:

- А я з тихим плачем
Землю поллю безконечним дощем.
Листя стрясу з деревини.
Вистелю гори й долини.

Ведуча:

Сторінку відкриваємо –
Осінь красуню до нас закликаємо.

Вихід Осені під пісню «Осінь золота»

(муз. І. Островерхого, сл. М. Пономаренко)

Осінь:

Добрий день, шановні, діти!
Дуже рада вас зустріти!
Так, я - Осінь-чарівниця,
У жовто-золотій спідниці.
В каштановому намисті.

Жовте і багряне листя
Я над містом розсипаю
І по вулиці гуляю.
Вам дарую свою вроду
І осінню прохолоду.

Ведуча:

Мир на землі – це затишок і тиша,
Це сміх дитячий і душі політ,
Коли поет чарівні вірші пише
Про цей осінній дивовижний світ.

Виступ першокласників ЗОШ І-ІІІ ступенів №1 з матусями

Поліна Ш.:

Давно вже літо відлетіло, отак неначе не було,
Одразу листя пожовтіло і десь поділося тепло.
Настала осінь фантастична. По небу синьому пливе

Чарівна, дивна, поетична.

Тепер в ній казочка живе.

Матуся Лариса Вікторівна:

Фантазій є у ній багато.

Он в небі диво-кораблі.

Вона до нас прийшла на свято

Побути в затишку й теплі.

Вона приваблива, красива,

Дарунки людям роздала,

Чарівна, мила і вродлива,

В життя красу свою внесла.

Анастасія Ч.:

Осінь, осінь, листопад

Жовте листя стелить сад.

За моря в краї далекі

Відлетіли вже лелеки.

Хмари небо затягли

Вітер віє з-за гори.

Ходить осінь листопадом,

Жовте листя стелить садом. (А. Житкевич)

Ведуча:

Хай усім буде затишно з нами,
Хоч за вікнами дощик шумить.
Поговоримо про осінь віршами,
І хай музика ніжно звучить.

Пісня у виконанні родини Вероніки та Поліни Ш. з матусями

«Осінь, фарбами заграй»

Осінь:

Про мене ви з книжок всі чули,
А про вірші ви не забули?

Вероніка Ш.;

Вишивають гладдю журавлі
Дощового неба скатертину.
Вітерець безжально до землі
Нахилив пожовклу горобину.

Оселився дощик на гіллі,
Облітає айстра пелюстками,
Вишивають небо журавлі
Чорними і білими нитками. (Б. Сахно)

Родіон Г.;

Осінь на узліссі
Фарби розбавляла,
Пензликом легенько
Листя фарбувала.

Вже руда ліщина,
Пожовтіли клени.
В пурпурі осіннім
Тільки дуб зелений.

Утішає ясен:
- Не сумуй за літом!
Геть усі діброви
В золото одіто. (П. Осадчук)

Орина П.;

Осінь фарби готувала,
У відерця наливала.
Змішувала, чаклувала,
Потім все розфарбувала.
Придивіться, все довкола
Стало різнокольоровим! (Н. Замрія)

Ведуча:

Осінь красуню прославляємо,
Для неї пісню заспіваємо.

Пісня «Осінь, ти ласкава казка».

Ведуча:

І знову сторінку перегорнемо,
Чарівну калину із гілки зірвемо.

Катерина Г.:

Я калина красна, ягідками вкрилась рясно.
І горять вони вогнисто, мов у дівчини намисто.
Калинонько вогниста, подаруй своє намисто.
Із тобою ми охоче гарний поведем таночок.

Танок «Калиноньки»

Ведуча:

Шановні друзі, я пропоную всім відпочити та українські прислів'я вмити завершити.

Завдання для батьків «Доскажіть прислів'я»

1. «Без верби і калини – ... (нема України)».
2. «Літо дає коріння, а осінь – ... (насіння)».
3. «Восени багач, а навесні –... (прохач)».
4. «Літо із снопами –.... (осінь з пирогами)».
5. «Осінь збирає, а весна ... (з'їдає)».
6. «Осінь іде і за собою ... (дощ веде)».

Елеонора Р.;

Ось і осінь завітала, листячко на землю склала.
Золотаве, жовто-тьмяне, і червоне, і багряне.
З дуба, з ясеня упало, ще пройде дощів чимало.
Згодом сонце припікає, і калюжі всі зникають.
Ось яка в нас непроста дружківська осінь золота. (Софія Чумак)

Хоровод «Яблучка червоні»

Ведуча:

Осінь чарівну ми проводжаємо,
наступної зустрічі з нею чекаємо.
Червоніє листя калини,
Горить вогнями усіма,
Без калини нема України,
Без народу України нема.

Ведуча:

Ще сторінку в книзі ми перегортаємо,
Рідну Україну в ній ми прославляємо.

Виходять діти і читають вірш Л. Біленької «Бережімо Україну!»

Бережімо Україну –
Нашу матінку єдину:
Хлібні ниви золотисті
І ліси зеленолисті,
Голубі озера й ріки,
Чаєнят сріблястих крики,
Неба синього глибини,
Тиху пісню журавлину –
Бо у нас одна – єдина
Рідна мати – Україна.

Ведуча:

Годі батькам відпочивати,
Час свої знання всім показати.
Про видатних людей вас запитаємо.
На відповіді вірні дуже чекаємо.

Вікторина для батьків «Видатні українці»

1. Наш видатний земляк, мовознавець, педагог, правозахисник, який виступав на захист української мови та на честь якого названа одна з вулиць нашого міста. (Олекса Тихий).
2. Хто написав «Кобзаря»? (Т.Г. Шевченко).
3. Хто автор роману у віршах «Маруся Чурай»? (Ліна Костенко).
4. Кому належить вислів «Серце віддаю дітям»? (Василію Сухомлинському)
5. У кого псевдонім – назва нашої країни? (Леся Українка)

Софія В.

Ми українці – велика родина,

Мова і пісня у нас солов'їна.

Квітне в садочку червона калина.

Рідна земля для нас всіх – Україна!

Ведуча:

А зараз запрошуємо всіх дітей і гостей до нас в коло.

Спільний танець під пісню «Україна – це ми!»

у виконанні К. Бужинської

